

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 26 lipca 2013 r.

Sygn. akt P 3/13

BAS-WPTK-316/13

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY KANCELARIA	
wpł. dnia	26. 07. 2013
L.dz.	L.zał.

Trybunał Konstytucyjny

Na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 27 pkt 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.), w imieniu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przedkładam wyjaśnienia w sprawie pytania prawnego Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim V Wydział Gospodarczy z 28 stycznia 2013 r. (sygn. akt P 3/13), jednocześnie wnosząc o **umorzenie postępowania** na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o Trybunale Konstytucyjnym, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Uzasadnienie

I. Przedmiot kontroli, stan faktyczny i zarzuty sądu

1. W postępowaniu toczącym się przed Trybunałem Konstytucyjnym (dalej: TK albo Trybunał), wszczętym pytaniem prawnym z 28 stycznia 2013 r., Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim V Wydział Gospodarczy (dalej: sąd pytający) jako przedmiot kontroli wskazał art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.; dalej: p.b.) w związku z art. 244 § 1 i art. 255 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.; dalej: k.p.c.). Przepisy te w części, w jakiej nadają moc prawną dokumentu urzędowego wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec przedsiębiorców, zdaniem sądu pytającego, naruszają art. 2, art. 20, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji.

Sąd pytający nie przedstawił żadnego uzasadnienia do zarzutu naruszenia przepisów Konstytucji przez przywołany związkowo art. 255 k.p.c., który brzmi: „Strona, która w złej wierze lub lekkomyślnie zgłosiła zarzuty przewidziane w art. 252 i 253, podlega karze grzywny”. Równocześnie sąd pytający wielokrotnie odwołuje się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 15 marca 2011 r. (sygn. akt P 7/09), w którym ocenił on konstytucyjność art. 95 ust. 1 p.b. w związku z art. 244 § 1 oraz art. 252 k.p.c. Jak wynika z pytania prawnego, intencją sądu pytającego jest zainicjowanie kontroli ww. przepisów, lecz w zakresie innym niż wówczas rozpatrywany. W wyroku o sygn. akt P 7/09 Trybunał dokonał bowiem oceny zgodności z Konstytucją wymienionych przepisów p.b. oraz k.p.c. w części, w jakiej nadają one moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta. Natomiast zakres wskazany przez sąd pytający jest związany z zastosowaniem dyspozycji tych samych przepisów wobec przedsiębiorcy. Sejm uznaje więc, iż rzeczywistym przedmiotem kontroli jest art. 95 ust. 1 p.b. w związku z art. 244 § 1 i 252 k.p.c., a wskazanie w *petitum* pytania prawnego art. 255 k.p.c. stanowi oczywistą omyłkę pisarską. W tym zakresie Sejm podziela pogląd

przedstawiony przez Prokuratora Generalnego (zob. pismo Prokuratora Generalnego z 28 maja 2013 r., s. 6).

2. Artykuł 95 ust. 1 p.b. posiada następujące brzmienie: „Księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych”.

Natomiast wskazane jako związkowe przepisy k.p.c. brzmią w ten sposób:

- a) art. 244 § 1: „Dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone”;
- b) art. 252: „Strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenie organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić”.

3. Pytanie prawne zostało sformułowane na kanwie sprawy toczącej się przed sądem pytającym (sygn. akt _____), osadzonej w następującym stanie faktycznym. W dniu _____ lutego 2012 r. bank wniósł przeciwko przedsiębiorcy pozew, w którym zażądał wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Bank wnosił o zasądzenie na jego rzecz kwoty _____ zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu bank wskazał, że żądana wierzytelność widnieje na prowadzonym przez niego rachunku. Została ona tam uwidoczniiona w związku z umową o świadczenie usług z _____ grudnia 2009 r., zawartą przez bank ze spółką, względem której pozwany był dłużnikiem. Do pozwu zostały dołączone: ww. umowa, wezwanie do zapłaty z _____ stycznia 2011 r. oraz dwa wyciągi bankowe wystawione _____ lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Przedsiębiorca wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w całości, o oddalenie powództwa w całości oraz

o zasądzenie od powoda, na jego rzecz, kosztów procesu. Odnosząc się do żądania banku wskazał m.in., że powód nie wykazał posiadania wierzytelności dochodzonej pozwem. Powód nie mógł nabyć dochodzonych wierzytelności grudnia 2009 r. (dzień zawarcia umowy o świadczenie usług), gdyż w tym dniu one nie istniały. W odpowiedzi na zarzuty od nakazu zapłaty bank wniósł o dopuszczenie dowodu na okoliczność istnienia żądanej wierzytelności w postaci aneksu nr 2 z lutego 2010 r. do umowy z grudnia 2009 r. oraz zawiadomienia dłużnika o dokonaniu przelewu wierzytelności z lutego 2010 r. Strona powodowa podniosła m.in., że wyciągi z ksiąg bankowych z lutego 2012 r. zostały wystawione poprawnie. Na rozprawie listopada 2012 r. Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny dopuścił dowód z przesłuchania pozwanego na okoliczność istnienia wierzytelności dochodzonej pozwem i jej wysokości oraz jej związku z działalnością gospodarczą prowadzoną przez przedsiębiorcę. Postanowieniem z listopada 2012 r. sąd przekazał sprawę do rozpoznania Wydziałowi Gospodarczemu. Sąd pytający 28 stycznia 2013 r. otworzył rozprawę i zadał niniejsze pytanie prawne.

4. Sąd pytający kwestionuje zgodność przedmiotu zaskarżenia z przepisami Konstytucji z następujących powodów.

Na podstawie przepisów prawa bankowego w związku ze wskazanymi przepisami k.p.c. wyciągi z ksiąg bankowych mają moc prawną dokumentów urzędowych w postępowaniu cywilnym, z wyłączeniem postępowań prowadzonych wobec konsumenta (zob. wyrok TK z 15 marca 2011 r., sygn. akt P 7/09). Moc tych dokumentów bankowych rozciąga się także na przedsiębiorców niebędących klientami banku. Sąd podniósł, iż kontrolowana regulacja ustawowa wzmacnia pozycję prawną banku w przypadku sporu z przedsiębiorcą; uprzywilejowuje powoda (bank) – przedsiębiorcę w sporze z pozwanym – przedsiębiorcą. Przyznaje oświadczeniu wiedzy jednej ze stron stosunku cywilnoprawnego i procesu cywilnego szczególną moc dowodową. Brak jest czytelnej przyczyny takiego preferowania przedsiębiorców prowadzących zarobkową działalność bankową (pytanie prawne, s. 5). Taka konstrukcja prawna narusza, zdaniem sądu:

- a) zasadę sprawiedliwości społecznej, zgodnie z którą prawo powinno zapewnić jednakowe warunki funkcjonowania w obrocie gospodarczym i nie preferować jednych podmiotów kosztem innych (art. 2 Konstytucji),

- b) zasadę społecznej gospodarki rynkowej, gdyż to pozwany przedsiębiorca musi obalać domniemanie prawdziwości twierdzeń banku (także będącego przedsiębiorcą) na temat swojego zadłużenia (art. 20 Konstytucji),
- c) zasadę równości wobec prawa, gdyż w sporze przedsiębiorcy z bankiem, ten ostatni jest procesowo uprzywilejowany (art. 32 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji).

Z tych względów sąd wnosi o rozpatrzenie jego wątpliwości co do konstytucyjności zakwestionowanych przepisów (pytanie prawne, s. 8-16).

II. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego o sygn. akt P 7/09

1. Sąd pytający wielokrotnie w uzasadnieniu swojego pisma powołuje się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15 marca 2011 r. (sygn. akt P 7/09). Przedmiotem kontroli był wówczas art. 95 ust. 1 p.b. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 131, poz. 1075; dalej ustawa zmieniająca), w związku z art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c.

W przywołanym wyroku sąd konstytucyjny stwierdził, że art. 95 ust. 1 p.b. w brzmieniu ustalonym ustawą zmieniającą, w związku z art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c., w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zdanie pierwsze i art. 76 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji.

Wyrok został ogłoszony w Dzienniku Ustaw z 5 kwietnia 2011 r. i z tym dniem wszedł w życie.

2. W ocenie wówczas zadającego pytanie prawne sądu (Sądu Rejonowego w Toruniu Wydział I Cywilny) nadanie wyciągom z ksiąg rachunkowych banku mocy prawnej dokumentów urzędowych powoduje niekonstytucyjne umocnienie pozycji procesowej banku, będącego podmiotem profesjonalnym, w stosunku do pozwanego konsumenta. Taka regulacja narusza konstytucyjne zasady demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), wolności działalności gospodarczej (art. 20), zasadę równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 zd. 1) oraz zasady ochrony konsumentów (art. 76).

Z uwagi na ścisły związek pomiędzy wyciągiem a samymi księgami rachunkowymi (tożsamość treściowa tych dokumentów), sąd konstytucyjny odniósł się zarówno do wyciągów z ksiąg rachunkowych banku, jak i ksiąg rachunkowych banku. Natomiast ze względu na to, że Trybunał był związany zakresem pytania prawnego, rozstrzygnął o konstytucyjności szczególnej mocy dowodowej dokumentów bankowych jedynie w postępowaniu cywilnym. Ponadto, biorąc pod uwagę specyfikę pytania prawnego, Trybunał dokonał oceny zakwestionowanego przepisu w zakresie, w jakim nadaje on moc prawną dokumentu urzędowego ww. dokumentom banku w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta.

3. W uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny określił skutki derogacji zaskarżonych przepisów. „[Sąd konstytucyjny – uwaga własna] uznał za niezgodną ze wskazanymi wzorcami tylko część normy prawnej nadającej moc prawną dokumentów urzędowych księgom rachunkowym banków oraz wyciągom sporządzonym na podstawie tych ksiąg w postępowaniu dowodowym w sprawach cywilnych, prowadzonych wobec konsumenta, gdy znajdują do nich zastosowanie art. 244 § 1 i art. 252 k.p.c. Wynika to z charakteru kontroli inicjowanej w trybie pytania prawnego i w konsekwencji ograniczonego zakresu orzekania. Art. 95 ust. 1 prawa bankowego zawiera szerszą treść normatywną niż objęta wątpliwościami konstytucyjnymi sądu pytającego. Ze względu na związanie granicami pytania prawnego Trybunał orzekł o częściowej niekonstytucyjności art. 95 ust. 1 prawa bankowego. To znaczy, że wskazane w tym przepisie inne rodzaje oświadczeń i pokwitowań wystawianych przez banki w zakresie praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń nie tracą mocy prawnej dokumentów urzędowych i znaczenia, jakie nadaje takim dokumentom ustawodawca w poszczególnych dziedzinach prawa (np. cywilnym, administracyjnym czy karnym)”.

III. Zmiana stanu prawnego a przesłanka funkcjonalna pytania prawnego

1. W dniu 14 czerwca 2012 r. Senat wykonał inicjatywę ustawodawczą przedkładając projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe, ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (druk sejmowy nr 605/VII kad.; dalej: projekt ustawy). Jak podkreśla się w uzasadnieniu projektu

ustawy, nowelizacja miała stanowić wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do dwóch wyroków Trybunału, w tym do omówionego powyżej wyroku z 15 marca 2011 r. (sygn. akt P 7/09). Przedmiotem nowelizacji był art. 95 p.b. Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych (dalej: ustawa nowelizująca) w art. 95 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu: „Moc prawna dokumentów urzędowych, o której mowa w ust. 1, nie obowiązuje w odniesieniu do dokumentów wymienionych w tym przepisie w postępowaniu cywilnym”. A zatem, w świetle dokonanej zmiany, księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności w postępowaniu cywilnym nie będą miały mocy prawnej dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń.

Ustawa o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz ustawy o funduszach inwestycyjnych została 19 kwietnia 2013 r. uchwalona, 18 czerwca 2013 r. podpisana przez Prezydenta RP i 5 lipca 2013 r. ogłoszona w Dzienniku Ustaw (poz. 777). W kontekście zmiany art. 95 p.b., zwrócić należy uwagę na zagadnienie intertemporalne związane z wejściem w życie ustawy nowelizującej, co – w myśl jej art. 3 – nastąpiło po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (a więc 20 lipca 2013 r.).

2. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego, w związku z tym, że w polskim ustawodawstwie brak jest „kodeksu prawa międzyczasowego”, w przepisach intertemporalnych dotyczących unormowań zawartych w kodeksie postępowania cywilnego – przede wszystkim art. XV § 1 i 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1996 r. Nr 43, poz. 189) – należy dopatrywać się ogólnych reguł prawa intertemporalnego w dziedzinie prawa procesowego, zwłaszcza wówczas, gdy wprowadzając konkretne zmiany, ustawodawca nie dostarcza dyrektyw w tym zakresie (zob. wyroki TK z: 20 listopada 2007 r., sygn. akt SK 57/05; 10 maja 2004 r., sygn. akt SK 39/03; uchwały SN z: 8 kwietnia 1986 r., sygn. akt III CZP 13/86; 17 stycznia 2001 r., sygn. akt III CZP 49/00; 30 maja 2001 r., sygn. akt III CKN 155/01; postanowienie SN z 6 listopada 2009 r., sygn. akt I CZ 61/09;

odnośnie do ograniczeń swobody ustawodawcy co do wyboru metody regulacji intertemporalnych zob. wyrok TK z 9 czerwca 2003 r., sygn. akt SK 12/03).

Ustawa nowelizująca nie zawiera szczególnych przepisów przejściowych, które rozstrzygnęłyby, jakie prawo (dawne czy nowe) należy zastosować wobec postępowań cywilnych wszczętych i niezakończonych przed zmianą art. 95 p.b., w których zastosowanie znalazłaby reguła dowodowa wyrażona w tym przepisie. Artykuł 95 p.b., w zakresie zakwestionowanym przez sąd pytający, ma charakter procesowy. Powstały w związku z wejściem w życie ustawy nowelizującej problem intertemporalny należałoby zatem rozstrzygnąć zgodnie z ogólną zasadą intertemporalną natychmiastowej skuteczności nowych przepisów procesowych (zob. także postanowienie SN z 6 listopada 2009 r., sygn. akt I CZ 61/09).

3. W postanowieniu z 28 stycznia 2013 r. (sygn. akt _____), sąd pytający wskazał, w jakim zakresie odpowiedź na pytanie prawne może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, w związku z którą pytanie zostało postawione. Zdaniem sądu, wyrok Trybunału będzie miał zasadnicze znaczenie, gdyż może przesądzić o wyniku toczącego się przed nim postępowania (o tym, czy sprawę wygra powód, czy pozwany), bowiem „przedłożony dokument w istocie jest jedynym dowodem istotnym dokumentującym istnienie oraz wysokość zobowiązania dochodzonego przez powoda w niniejszym procesie, zaś strona pozwana nie wnioskując o przeprowadzenie dowodów przeciwnych i podnosząc jedynie zarzuty nie obaliła domniemania wynikającego z treści wyciągów bankowych” (pytanie prawne, s. 20).

Jednakże wobec zmiany art. 95 p.b. sądowi pytającemu przyjdzie orzekać w stanie prawnym ukształtowanym ustawą nowelizującą. Dodany przez art. 1 u.n. art. 95 ust. 1a p.b., zgodnie z intertemporalną zasadą natychmiastowej skuteczności prawa nowego, znajdzie zastosowanie do sprawy zawisłej przed sądem pytającym. Nowy przepis nie różnicuje sytuacji prawnej konsumentów i przedsiębiorców, lecz w sposób jednakowy dla tych grup pozbawia dokumenty bankowe w postępowaniu cywilnym mocy dokumentów urzędowych. A zatem sąd pytający będzie musiał rozstrzygnąć zawisłą przed nim sprawę w sytuacji procesowej, w której przedstawiony przez bank wyciąg z ksiąg bankowych w procesie cywilnym nie będzie cieszył się mocą dokumentu urzędowego (nie będą z nim związane domniemania prawne wynikające z art. 244 § 1 k.p.c.).

Powstaje zatem pytanie, czy po wejściu w życie art. 95 ust. 1a p.b. zadane w niniejszej sprawie pytanie prawne jest nadal dopuszczalne. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że skuteczne zainicjowanie kontroli konkretnej norm prawnych w formie pytania prawnego wymaga spełnienia przesłanek określonych w art. 193 Konstytucji i art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.; dalej: ustawy o TK). Powołane przepisy, w połączeniu z art. 32 ust. 1 i 3 ustawy o TK, ustanawiają podstawowe warunki, od których Trybunał uzależnia wydanie wyroku zawierającego odpowiedź na pytanie prawne. Trybunał Konstytucyjny, zobowiązany do działania na podstawie i w granicach prawa (art. 7 Konstytucji), kontroluje na każdym etapie postępowania, czy nie zachodzi któraś z ujemnych przesłanek wydania wyroku, skutkujących obligatoryjnym umorzeniem postępowania (zob. postanowienia TK z: 18 marca 2009 r., sygn. akt P 13/08; 30 czerwca 2009 r., sygn. akt P 34/07; 15 października 2009 r., sygn. akt P 120/08).

4. Zgodnie z art. 193 Konstytucji, „Każdy sąd może przedstawić Trybunałowi Konstytucyjnemu pytanie prawne co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem”. Normę tę powtarza *in extenso* przepis art. 3 ustawy o TK. Ponadto, „Na tle wskazanych przepisów ukształtowało się bogate orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego, które – w związku z koniecznością oceny spełnienia przesłanek pytania prawnego *casu ad casum* – w naturalny sposób ewoluowało, doprecyzowując w drodze interpretacji zakres pojęć użytych przez ustrojodawcę i ustawodawcę. Analiza tego orzecznictwa dowodzi, że przyjęte rozróżnienie abstrakcyjnej i konkretnej kontroli konstytucyjności prawa ma poważne konsekwencje, zarówno jeśli chodzi o inicjowanie tej kontroli, określenie jej przedmiotu, jak i skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego” (postanowienie TK z 27 marca 2009 r., sygn. akt P 10/09).

Zgodnie z poglądem przyjętym w orzecznictwie i literaturze przedmiotu, art. 193 Konstytucji formułuje trzy przesłanki, które łącznie warunkują dopuszczalność przedstawienia Trybunałowi Konstytucyjnemu pytania prawnego: (a) podmiotową – wedle której może to uczynić jedynie sąd, rozumiany jako państwowy organ władzy sądowniczej, odrębny i niezależny od legislatywy i egzekutywy; (b) przedmiotową – w myśl której przedmiotem pytania prawnego

może być wyłącznie ocena zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą; (c) funkcjonalną, która uzasadnia wystąpienie z pytaniem tylko wtedy, gdy od odpowiedzi na nie zależy rozstrzygnięcie konkretnej sprawy toczącej się (zawistej) przed sądem (zob. postanowienia TK z: 29 marca 2000 r., sygn. akt P 13/99; 12 kwietnia 2000 r., sygn. akt P 14/99; 10 października 2000 r., sygn. akt P 10/00; 27 kwietnia 2004 r., sygn. akt P 16/03 oraz powoływane tam piśmiennictwo).

Blizszej uwagi wymaga przesłanka funkcjonalna pytania prawnego. W ustabilizowanym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego przyjmuje się, że określana tym mianem zależność pomiędzy odpowiedzią na pytanie prawne a rozstrzygnięciem sprawy polega na tym, że treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ma (musi mieć) wpływ na rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem stawiającym pytanie prawne. Zależność ta jest oparta na odpowiedniej relacji między treścią kwestionowanego przepisu i stanem faktycznym sprawy, w związku z którą zadane zostało pytanie prawne. Przedmiotem pytania prawnego może być tylko taki przepis, którego wyeliminowanie z porządku prawnego, w wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego, wywrze wpływ na treść rozstrzygnięcia sprawy, w związku z którą przedstawiono pytanie prawne (zob. postanowienia TK z: 15 maja 2007 r., sygn. akt P 13/06; 15 października 2009 r., sygn. akt P 120/08 oraz wyroki TK z: 17 lipca 2007 r., sygn. akt P 16/06; 23 października 2007 r., sygn. akt P 10/07; 20 grudnia 2007 r., sygn. akt P 39/06; 19 lutego 2008 r., sygn. akt P 49/06; 27 maja 2008 r., sygn. akt P 59/07 i 16 czerwca 2008 r., sygn. akt P 37/07, a także wcześniejszy wyrok TK z 30 października 2006 r., sygn. akt P 10/06 oraz powołane tam orzeczenia Trybunału; zob. także Z. Czeszejko-Sochacki, *Procedury kontroli konstytucyjności norm* [w:] *Studia nad prawem konstytucyjnym*, red. J. Trzeciński i B. Banaszak, Wrocław 1997, s. 74 i n.; A. Kabat, *Pytania prawne do Trybunału Konstytucyjnego*, Białystok 1995; M. Wiącek, *Pytanie prawne sądu do Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2011, s. 208).

Skoro sąd pytający, po wejściu w życie ustawy nowelizującej, rozstrzygnięcie zawisłą przed nim sprawę na podstawie art. 95 ust. 1a p.b., a w postępowaniu cywilnym jest niedopuszczalne zastosowanie przepisu art. 95 ust. 1 p.b. w związku z art. 244 § 1 k.p.c., zdaniem Sejmu nie jest spełniona przesłanka relewantności (przesłanka funkcjonalna) pytania prawnego.

5. W tym stanie rzeczy, Sejm wnosi o **umorzenie postępowania** na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

MARSZAŁEK SEJMU

Ewa Kopacz